

GUARAKo mendizerra:

harria, ura eta gizakia

Gehienok GUARA ko mendi- zerra neoprenoz ezagutu dugu. Izena du Europa mailan harroilak jeistea gustoko dutenen artean. Baita eskalatzea edo espeleogia gustoko dutenen artean.

Kataloina-ko Cadírekin batera Aurrepiriniotako mendizerra famatuena dugu Guara. Lehor itxurakoa da lehen hurbilduan, baina milaka urteeetan urak harrotu du mendia eta ebaki sakonez josita dauka azala.

Urak harrian egindako lanak dira Guarako ezaugarri nagusiena. Baina bada Guarako Mendizerran beste protagonista bat: gizakia. Gizakiaren arrastoa etengabe aurkituko dugu, bai aintzinakoa, hormetako margoak eta trikuharriak esatebaterako, baita berrixeagoak, zubi zaharrak, utzitako herriak, leku ixkutuenetan erakitako ermita eremitak, eta Alquézar eta Rodellar bezalako herri ederrak.

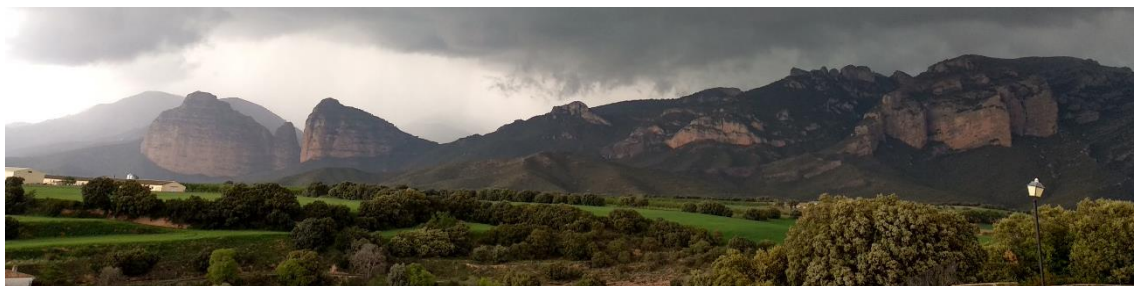
Mendigoizaleari egiten diogun proposamena Guarako mendizerraren barruetara, bere harroila sakonetara, bidezidor zaharretatik barrena hurbiltzea da. Harria eta ura gustokoa dutenen artean hain ezagunak diren parajeetan galduko gara: Mascun, Alcanadre, Rio Vero eta Vadiello. Gailurretara ere bixitatxoa egingo dugu, Tozal de Guara ondoko Fragnetoko krestara eta Peña Amán eta Peña San Miguel, konglomeratuzko monolito ikusgarrietara.

Hainbat sektore ezberdin ezagutuko ditugu. Lau sektore hauek lau ibai nagusiei lotuak daude, Flumen, Guatizalema, Alcanadre eta Vero. Beti ere 450 eta 1700 m artean ibiliko gara. Ibilaldi bakarra da fisikoki eskakizun handikoa, Fragnetokoa hain zuzen, 1200 metroko desnibela eta 7-8 ordu ingurukoa. Beste ibilaldiak ez dira hain luzeak, 4 ta 7 ordu tarteakoak, baina inguruaren orografia konplexua da eta bideak maiz pikak, bai gora eta baita behera.

PLISTI-PLASTA eta beste ohartxoak motxila prestatzeko orduan

Prestatu ditugun hainbat ibilaldietan harroilak gurutzatu behar ditugu. Maiz zubi bikainetatik, beste batzutan, uretan sartu beharko gara, beharbada baita belaunetaraino ere.

Bestetik Guarako landaredia mediterranearra da. Badakizue, arantza ugari, beraz eguraldia ona denean ere galtza luzeak komeni. Bai ostegunean eta bai astelehenean, joaterakoan eta itzultzerakoan txango motzak prestatu ditugu, 3-4 ordutakoak

Apirilak 14: San Martin de Val de Onsera, fraile hauek burutik jota zeuden

Guara ez daukagu urrutiegi beraz, bai joaneko egunean eta baitzultzerakoan turismo pixkat egiteaz gain botak ere jantziko ditugu.

Hasteko Val de Onserako San Martineko ermita famatua bisitatzera hurbilduko gara San Julian de Banzo herrixkatik. Flumeneko sektorean gaude, Salto de Roldan ikusgarria paisaiaren erreferentzia nagusia izanik. Baina hori ostiralerako utziko dugu.

Garai batean fraile eremitek leku ixkutuenetan eta isolatuenetan ermitak eraikitzen zituzten. Egun hauetan ermita hauetako asko ezagutuko ditugu, baina batek izena badu, Val de Onserako San Martinekoa da. Konglomeratuzko horma- zaharren artean ixkutatua dago eta bertaratzeko San Martineko harroil lehorretik gora joan beharko dugu, eta eskuak erabili Viñetako pasartea igarotzeko (bada Astoen bidetik igotzea eskurik erabili gabe).

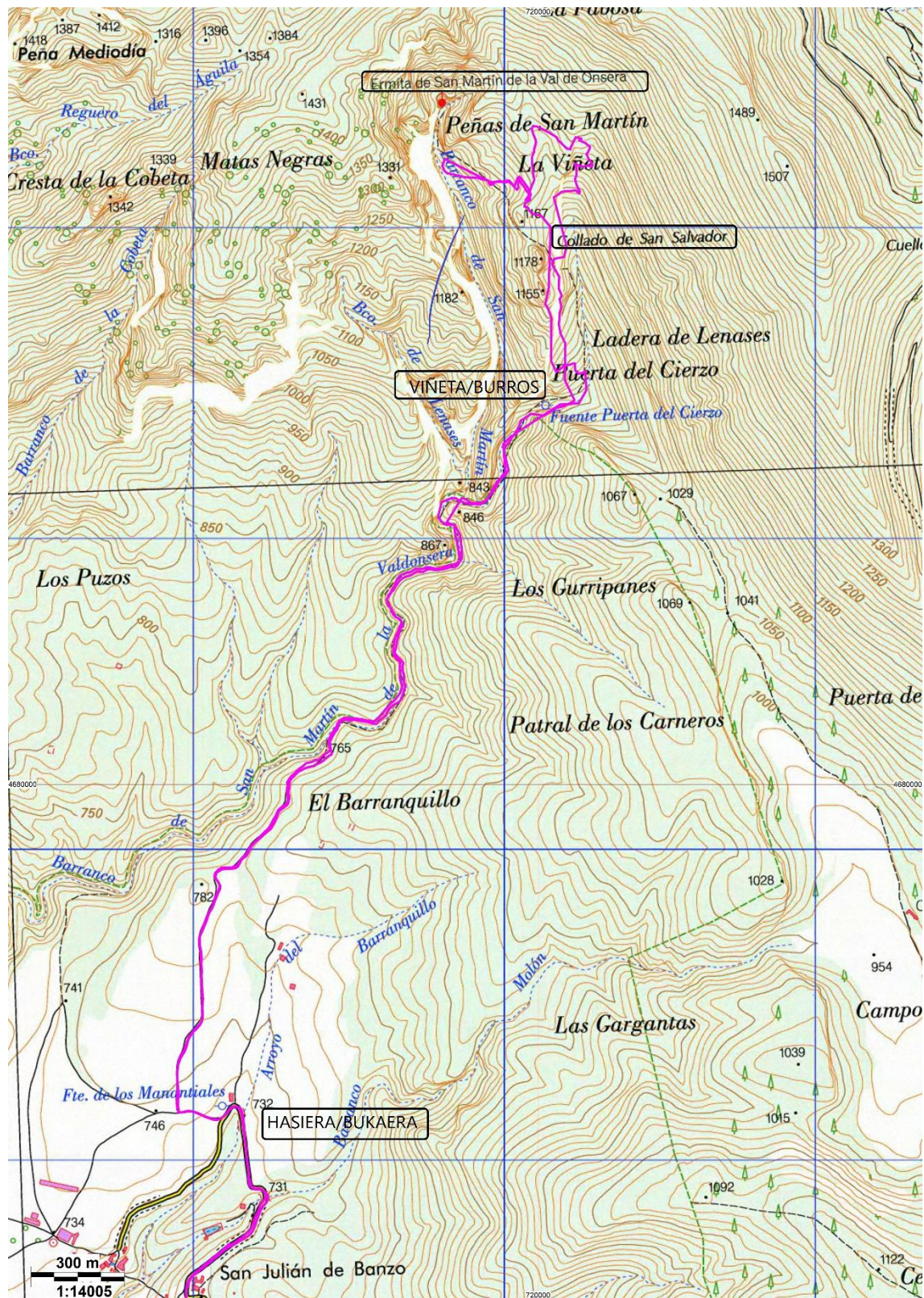
Harrigarri egiten da hain leku izkutu eta basatian ermita aurkitzea. Ermitan bertan bazkalduko dugu, beraz prest eduki.

4 ordu exkax

11 bat Km, Aperitibo bikaina

Desnibela: +700/-700

Apirilak 15: Salto del Roldán

Roldan Piriniotako toponomian hainbat aldiz agertzen zaigu. Maiz Ordesako, Brecha de Roldán bezala bere espataz egindako zauriei egiten zaio erreferentzia. Guarako Salto de Roldán Flumen ibaiak konglomeratuzkoa bi monolitoen artean, Peña Amán eta Peña de San Miguel, egindako harroila sakonari ematen dio izena. San Julian de Banzotik aterako gara eta bi gailurrak igotzeko aukera edukiko dugu.

Gailurrak igotzekoa aukerazkoa izango da, baina Flumena zeharkatzeko oinak, eta beharbada gerria baita bustitzea nahitanahiezkoa izango da. Kontutan eduki beraz motxila prestatzerakoan.

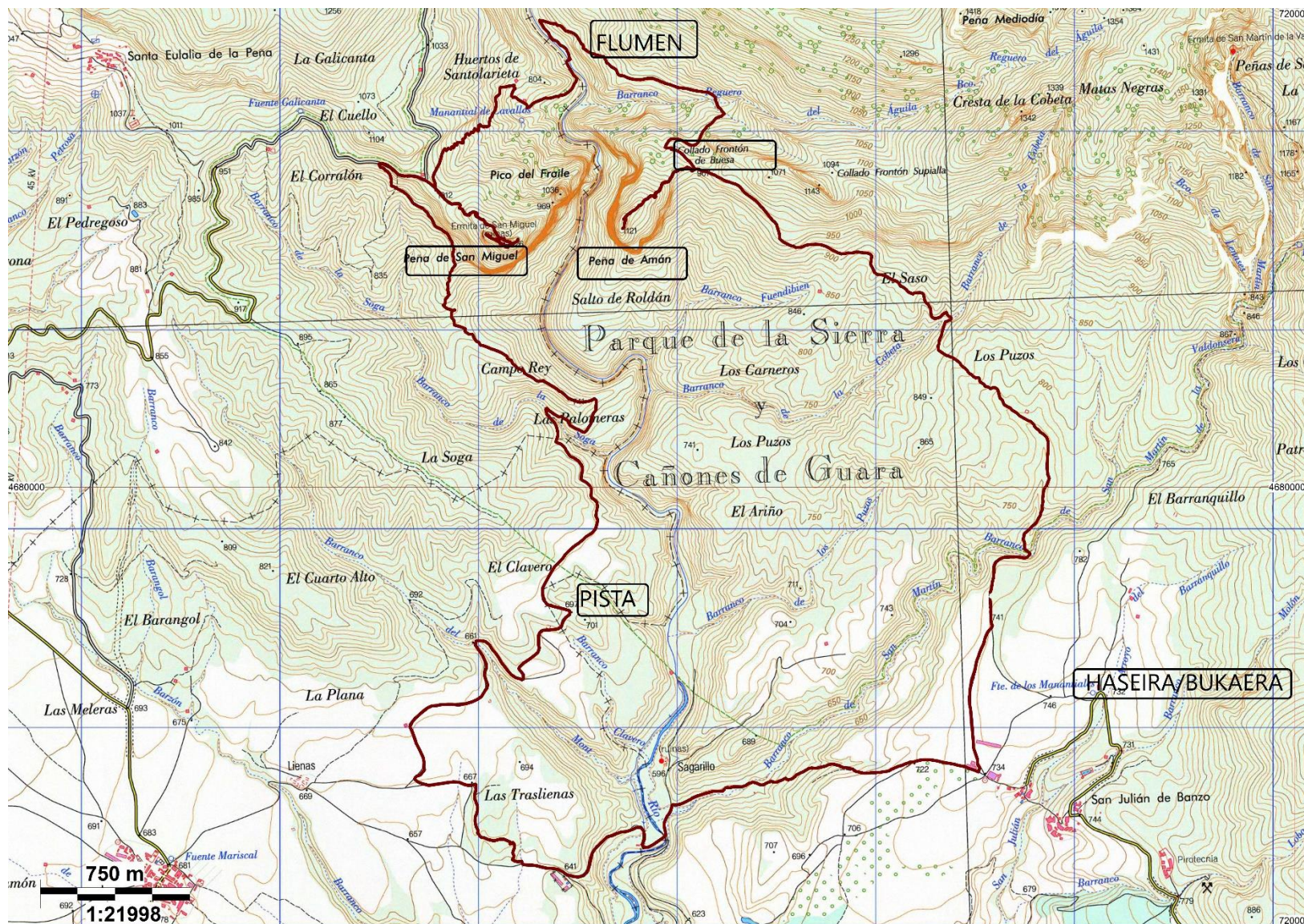
Ibilaldi luze xamarra da, 20 bat kilometrotakoa, lehan 14ak bidezidor zoragarrietan barrena, azken seirak pistazar batetik... Baina ibiltzera etorri gara ezta?

6-7 ordu

20 bat kilometro

Desnibela: +1000/-1000

Apirilak 16: Fragneteto

Tozal de Guara da inguruko gailurrik garaiena, 2078metrokin, baina mendebaldera duen Fragneteto da seguraski mendizaleontzat gailurrik erakargarriena, 1749 metro “bakarrik” baditu ere. Fragnetoko hegomendebaldeko horma Guatizalema ibaitik 1000 metrotara dago, ez da desnibel makala.

Ibilaldiak denetik dauka. Barranco del Calcón-en busti gaitzke eta goiko parteak kutsu alpinoa hartzen du ibilaldiak.

Fisikoki ibilaldi exigentea da, 8 ordu inguru eramango gaitu ibilaldiaren 24 km eta 1200 metroko goitibeherei burutzeko.

Apirilak 17: Mascuneko harroiletik barrena Otin herri galduaren bila

Rodellarren inguruan pilatzen dira Guarako harroilik famatuenak, Barasil eta Gorgas Negras, Alcanadre eta Mascun bera. Azken honen beheko zatia ezagutuko dugu, baita bere urak ere! Eskalada eskola ezaguna da Mascuneko beheko zati hau. Katu hankak botak baina gustokoagoak duten asko ikusiko ditugu alboetan.

Inguruko hormetan bi orratz nabarmentzen dira “La Cuca y la Bellosta”. Beraien magaletik gora goiko larreetaraino igoko gara Otin herri abandonatua-ren bila.

Bertan bazkaldu eta nahi due-nak ibilaldia luzatzeko aukera bikaina dauka Raisin-eko fajak Goi Mascunera hurbiltzeko aukera eskaintzen baitu bide-zidor zirraragarri baten barrena.

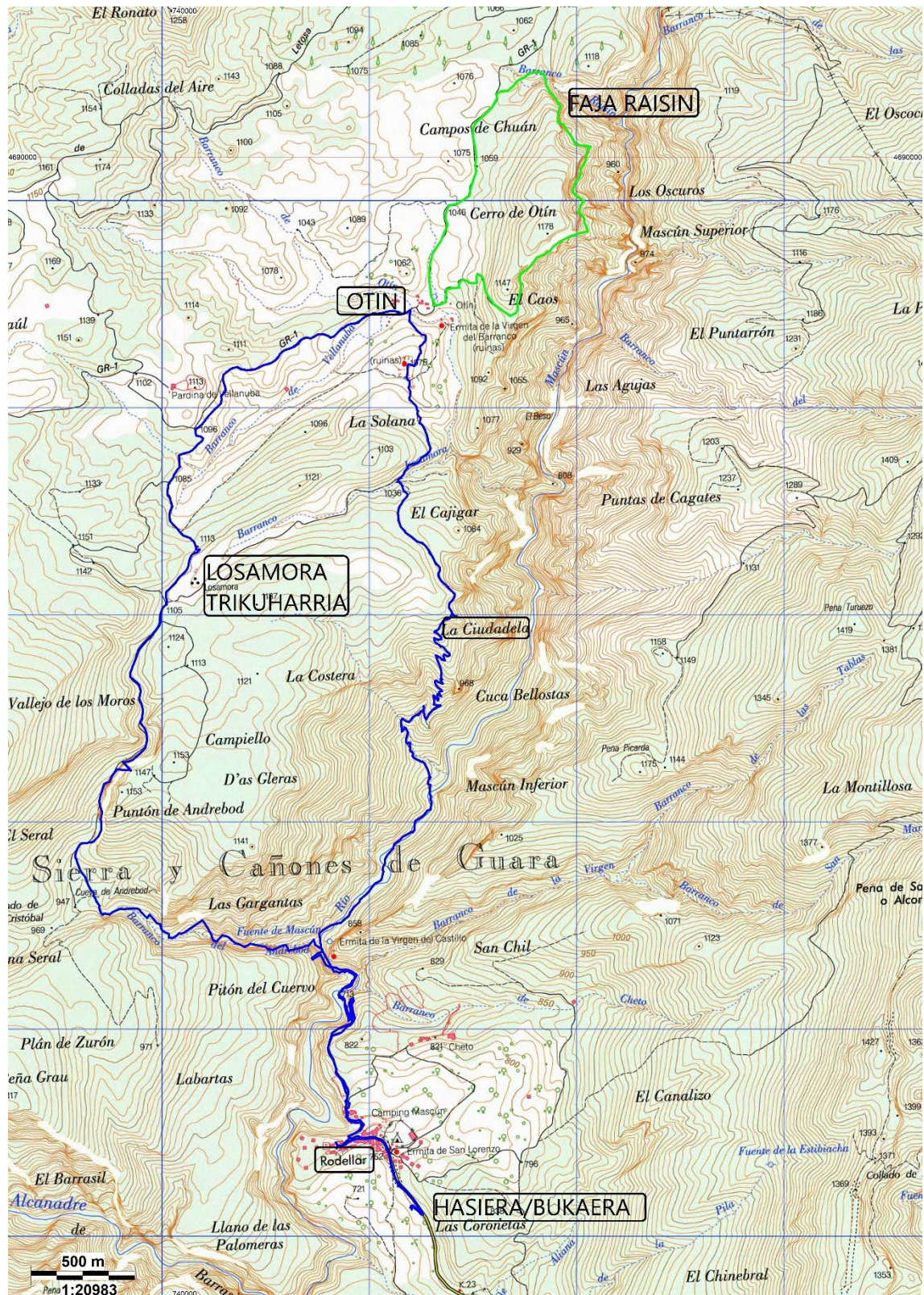
Itzulera La Losa Morako trikuaharria bisitatu ondoren Andrebodeko harroiletik barrena egingo dugu.

Guztira 5 ordu exkax, 6 ordu Raisin-eko Fajatik barrena ibili bagara.

Luzera: 15,4Km (19,4Km aukerarekin)

Desnibela: +800/-800 (+950/-950)

Apirilak 18: Rio Vero-ko aterpe margotuak

Alquezarreko gaztelupean Veroko harroil ikusgarria igarotzen da. Luzea baina erraza hainbat bidezidor zaharrek Vero ondoraino jeisteko aukera ematen digute.

Bertan aterpe eta koba txikietan aintzinako margo ugari daude.

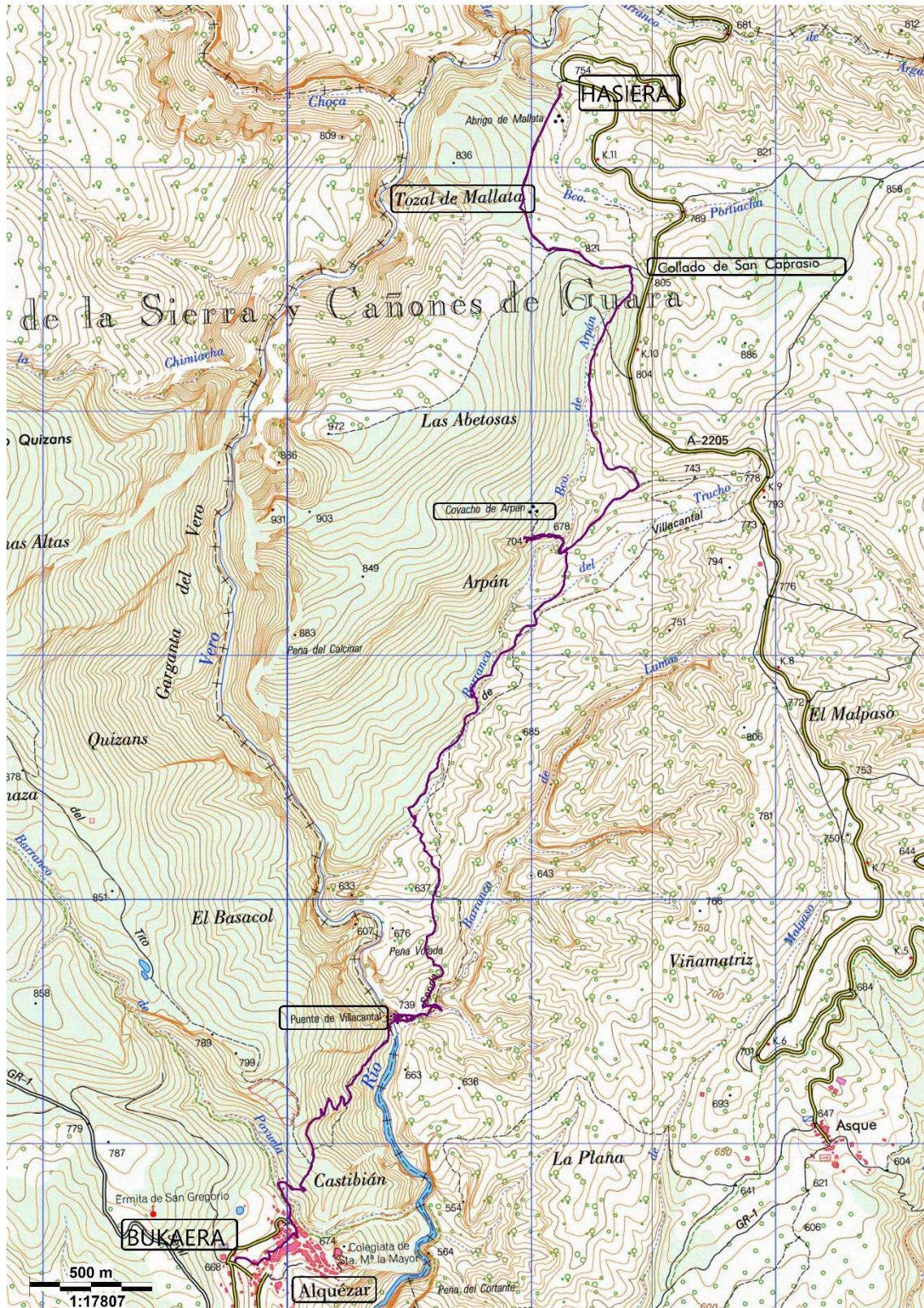
Gaurkoan goitik behera Veroko harroila jeistea proposatzen dugu, zatirik zailenak ekiditzen dituzten bidezidorretatik barrena. Lehen zatia San Martineko ermita ingururaino erreka ondotik egingo dugu. Ibaia, Oscuros del Vero deituriko inguru kaotikoan sartzen denean guk gora egingo dugu Tozal de la Mallataraino. Bertan aintzinako hainbat margo bixitatuko ditugu eta handik San Caprasioko lepotik barrena Arpan eta Lumos-eko barrankoetatik berriro ere Vero-ko ibarrera jeitsiko gara. Alquezar bertan dauka 40 minutura Villacantal-eko zubitik igarota.

4h ibilaldia da gaurkoan ere.

Luzera: 10Km

Desnibela: +500/-500

Laburbilduz

Bide zahar eta bidezidorretatik barrena Guarako Mendizerraren harroilak ezagutuko ditugu, milaka urteetan zehar urak arrokan egindako ebaki ikusgarriak.

Lau ibilaldiek Guarako lau sektore ezberdin ezagutzeko aukera ematen digute, ba- koitza ibai garrantzitsu bati lotua: Flumen (San Martin de Val de Onsera eta Salto de Roldán), Guatizalema – Fragineto, Alcanadre (Mascun) eta Vero.

Bideak bidezidorrak dira gehienbat eta maiz errekek igarotzea eskatuko digute. Ia egunero bada eskuak erabiltzea eskatzen duten pasarte errazak. Dena den pasarte hauek ez dira nahitanahiezkoak eta bide arruntetatik doazen aukerak daude.

Botak aldatuta

Pagoetakotxango hauetan ohikoa den bezala turismo pixkat egiteko aukera egongo da. Alquezar bera, herri ikusgarria da, estatu mailako herririk politenetakotzat hartzen dena. itzulerakoan Jacan bazkalduko dugu. Tarteko egunetan eguraldia eta gogoen arabera planak zehaztuko ditugu. Bada inguruan zer ikusia, edo zer dastatua, izan ere, Somontano ardoak inguru honetakoak baitira. Ez gara ez aspertuko!

